

Rapotín

Stávající stav

Podhorská obec Rapotín se nachází v údolí řeky Desné severovýchodním směrem nedaleko města Šumperk. Obec se rozkládá na obou březích řeky Desné. V severní části Rapotína ústí do řeky Desné levobřežní přítok říčka Merta a pravobřežní přítok říčka Losinka a Rejchartický potok. Obec v severní části plynule navazuje na Velké Losiny a v jižní části na Víkýřovice. Obcí prochází železniční trať na trase Šumperk - Kouty nad Desnou a silnice vedoucí ze Šumperka přes Červenohorské sedlo do Jeseníku.

Při extrémních povodních v roce 1997 došlo k vyběžení řeky Desné na obou březích a k zaplavení větší části obce. Rovněž došlo k rozlivu říčky Merty a Losinky.

Roztroušená zástavba obce Rapotín se rozprostírá prakticky v celé šířce údolní nivy řeky Desné a v délce několika kilometrů. Záplava v roce 1997 zasahovala na pravém břehu v celém úseku až k hlavní silnici I/11 v šířce cca 300 až 400 m a na levém břehu 100 až 300 m od vlastního koryta. V některých místech, především v zástavbě krátce nad stávajícím pevným jezem stupňovité konstrukce, dosahovala hloubka záplavy až 1,2 m. Dle pochůzky bylo patrné, že stávající poměrně meandrovité koryto řeky Desné je většinou mělké a úzké a málo kapacitní. Konstrukce mostů a lávek na stávajících silničních komunikacích a cestách jsou osazeny nízko do úrovně stávajícího terénu a jejich mostovky zasahují do průtočného profilu koryta. Koryto řeky je většinou řádně opevněné těžkou záhozovou patkou z lomového kamene, záhozem a kamennou dlažbou.

U mnoha odpadů zaústěných do řeky chybí hradící uzávěry.

Návrh protipovodňových opatření

Návrh protipovodňových opatření bude v této lokalitě s roztroušenou zástavbou a mezi zahradami a zahrádkami velice problematický. Pokud by se mělo stávající relativně mělké a úzké koryto řeky Desné ohrázovat, vyžadovalo by to hráze, resp. nákladné ochranné betonové zdi a zídky v celé délce obce, tj. v délce cca 3 kilometrů. Pokud se ohrázuje jeden břeh, je nutno realizovat ohrázování i na druhém břehu, neboť zúžením průtočného profilu v dnešním inundačním území na jednom břehu by vyvolalo větší záplavy na druhém břehu. Odhadem se dá říci, že polovina ochranných opatření by byla realizována pomocí ochranných hrází a hrázek a polovina pomocí ochranných zdí a zídek. Pravděpodobně by bylo vhodné rovněž rekonstruovat stávající pevný jez na pohyblivý pro snížení hladin při povodních nad jezem.

Je třeba rovněž v korytě osadit na stávající odpadní potrubí a příkopy hradící uzávěry.

Variantně se uvažují v této studii i velkorysejší protipovodňová opatření s ponecháním stávajícího koryta řeky Desné ve stávajícím stavu - bez ochranných hrází, avšak s tím, že v levobřežní části říčního údolí pod obcí Petrov nad Desnou (na polních pozemcích mezi levobřežní silniční komunikací a železniční tratí) by se vybuďovalo druhé souběžné, tzv. odlehčovací koryto, pokud to bude možné z hlediska výškových poměrů, případně jiných plánovaných staveb a objektů ve sledovaném území. Odlehčovací koryto celkové délky cca 2800 m by bylo v horním konci navázáno na stávající tok řeky Desné v profilu cca 350 m nad zaústěním říčky Merty (Merta by se zaústila již do odlehčovacího koryta) a ve spodním konci na stávající tok řeky Desné těsně pod stávajícím pevným jezem nad obcí Vikýřovice. Příčný profil nového koryta by byl zahlouben pod stávající terén s tím, že ochranné hráze by byly vytvořeny z výkopků koryta a ochranná hráz by byla většinou vyšší na pravém břehu. Toto nové obtokové a odlehčovací koryto by mohlo sloužit nejen k převádění částí povodňových průtoků, ale rovněž jako náhon k energetickému využití nových spádových poměrů na spádovém stupni v místě spodního konce obtoku, tj. nad silniční komunikací. Vykřížení toku se silničními komunikacemi by bylo řešeno pomocí nových mostů v počtu 4 ks a na polních cestách v počtu cca 2 až 3 ks. Místní vodoteče a odvodňovací příkopy ze svažitého terénu nad novým korytem by byly rovněž zaústěny do nového koryta.

Tuto variantu nutno podrobněji prostudovat v rámci samostatné podrobnější studie.

Náklady na protipovodňová opatření

náklady na ohrázování a úpravu stávajícího koryta: 134 mil. Kč
náklady na vybudování odlehčovacího koryta a stupně: 137 mil. Kč

